

understreger, at dens konklusioner gælder for personer i politiets varetægt. Derimod har den kun modtaget få klager om mishandling begået af fængselspersonale, og praktisk talt ikke klager over dette personale for tortur.

Europarådets Torturkomité besøgte Tyrkiet igen i 1994 og 1996. Den enestående omstændighed, at komiteen alene i 1996 har besøgt Tyrkiet tre gange, taler for sig selv. Det skal dog tilføjes, at det ene af de tre besøg i 1996 fandt sted efter anmodning fra de tyrkiske myndigheder i anledning af de stedfundne sultestrejker i tyrkiske fængsler.

4. I *State Departments redegørelse* til Kongressen: »Country Report on Human Rights Practices« for 1995, der er dateret april 1996, er afsnittet om Tyrkiet det næstlængste efter afsnittet om Kina.

Det konstateres om Tyrkiet, at de civile myndigheder er forpligtede til at arbejde på at tilvejebringe en retsstat og sikre respekt for menneskerettigheder. På trods heraf fortsatte sikkerhedsstyrkerne gennem hele 1995 med at anvende tortur og udøve overdreven magtanvendelse og begå andre alvorlige overgreb på menneskerettighederne.

Der var i 1995 en betragtelig nedgang i antallet af dødsofre ved tilbageholdelser, uforklarlige dødsfald og forsvindinger i forhold til i 1994. Rapporten anfører imidlertid, at anvendelse af tortur fortsat er et meget alvorligt problem. Politiet og sikkerhedsstyrker anvender ofte tortur under tilbageholdelser i isolation og under forhør. Det konstateres, at forekomst af tortur i fængsler er mindsket inden for de seneste år, men at forholdene i fængslerne fortsat er dårlige.

Den tyrkiske forfatning forbyder tortur, og Tyrkiet har tiltrådt FN- og Europarådskonventionerne mod tortur. Skiftende tyrkiske regeringer har givet tilsagn om at gøre en ende på anvendelse af tortur. Til trods herfor konstaterer State Department i sin rapport, at anvendelse af tortur fortsætter.

De rehabiliteringscentre, som den tyrkiske menneskerettighedsfond (Human Rights Foundation of Turkey) driver, modtog i 1995 713 anmodninger om behandling af torturofre.

Ifølge den tyrkiske regering blev der i de første 7 måneder af 1995 indgivet 547 klager over tortur eller mishandling. 337 af disse klager til myndighederne blev efterforsket. Heraf blev 210 behandlet.

Der var 15 domfældelser, lidt flere end året før, og 28 frifindelser.

I marts 1995 gentog et cirkulære fra den tyrkiske premierminister, at forekomst af tortur var uacceptabel. Den særlige minister for Menneskerettigheder greb personligt ind for at sikre, at en række torturanklager blev pådømt ved domstolene.

Under en parlamentsdebat i februar 1996 medgav den daværende justitsminister, at der fandt anvendelse af tortur sted i Tyrkiet, og at dette sædvanligvis skete under tilbageholdelser (hos politiet).

5. Den ansete amerikanske forening, *Lawyers Committee for Human Rights*, retter i sin gennemgang, offentliggjort i juli 1996, af State Departments ovennævnte rapport kritik mod State Department for ikke at drage de rette konklusioner om menneskerettighedssituationen i Tyrkiet. Foreningen anfører således, at rapportens kendsgerninger, som er grundigt og nøjagtigt gengivet, fører til et billede af menneskerettighedssituationen, der er langt mere alvorligt end rapportens konklusioner.

Om rapportens afsnit om tortur siger *Lawyers Committee for Human Rights*, at der fremlægges omfattende vidnesbyrd om, at selv om tortur i sig selv ikke udøves systematisk, er den tyrkiske stats venden det blinde øje til tortur i hvert fald systematisk. Det er ifølge foreningen umuligt at være overbevist om den tyrkiske regerings beslutsomhed med hensyn til bekæmpelse af tortur, når kun 337 ud af 547 klager blev genstand for egentlig efterforskning i administrationen, og kun 15 sager endte med domfældelser.

6. *Amnesty International* offentliggjorde den 1. oktober 1996 en omfattende rapport om menneskerettigheder i Tyrkiet under overskriften: »Tyrkiet. Ingen sikkerhed uden menneskerettigheder«.

Rapporten, der blandt andet bygger på 10 undersøgelsesmissioner til Tyrkiet, bringer dokumentation for en forværring af menneskerettighedssituationen i landet. Rapporten bringer således dokumentation for, at det ikke kun er formodede terrorister, der er ofre for overgreb, men at enhver tyrkisk statsborger, der kommer i kontakt med politiet eller sikkerhedsstyrker overalt i Tyrkiet, er i fare for fysisk overgreb.

I et afsnit om tortur i *Amnesty Internationals* rapport anføres, at det nu er fastslået, at tortur er udbredt og systematisk i Tyrkiet, selv om